

میکروب معده چیست؟

هلیوباکتری یا میکروب معده، نوعی باکتری معده است. این موجودات ذره بینی می‌توانند وارد بدن شما شده و در دستگاه گوارش زندگی کنند. پس از چندین سال، باعث به وجود آمدن زخم معده یا زخم بخش بالایی روده کوچک می‌شوند.

هلیوباکتری یا میکروب معده، نوعی باکتری معده است. این موجودات ذره بینی می‌توانند وارد بدن شما شده و در دستگاه گوارش زندگی کنند. پس از چندین سال، باعث به وجود آمدن زخم معده یا زخم بخش بالایی روده کوچک می‌شوند.

میکروب معده چیست؟

به گزارش پایگاه خبری تیک (Tik.ir)؛ برای برخی از افراد، عفونت ناشی از هلیوباکتر پیلوری باعث ابتلا به سرطان معده می‌شود. عفونت معده ناشی از میکروب معده (باکتری معده) شایع است. در حدود دوسوم جمعیت جهان این باکتری را در بدن خود دارند. برای اغلب افراد، این باکتری باعث به وجود آمدن زخم یا علائم دیگر نمی‌شود. در صورتی که این باکتری مشکلاتی را برای شما فراهم کرد، دارو‌هایی وجود دارد که باعث کشتن این میکروب‌ها و کمک به التیام درد و زخم می‌شوند. با دسترسی بیشتر افراد به آب سالم و بهداشت، افراد کمتری نسبت به قبل به این باکتری معده مبتلا می‌شوند.

پس از ورود هلیوباکتری به بدن، به غشای معده حمله می‌کند، غشای معده از شما در برابر اسیدی که بدن برای هضم غذا استفاده می‌کند، محافظت می‌کند. وقتی باکتری معده آسیب قابل توجهی به غشای معده وارد کرد، اسید می‌تواند وارد غشا شود و باعث به وجود آمدن زخم معده گردد. زخم معده موجب خونریزی، عفونت و جلوگیری از حرکت غذا در دستگاه گوارش می‌شود.

علت میکروب معده، غذا، آب یا ظرف آلوده می‌باشد. این بیماری در کشورها یا جوامعی که فاقد سیستم فاضلاب مناسب هستند یا آب سالمی ندارند بیشتر شایع است. همچنین باکتری معده از طریق تماس با بزاق یا مایعات دیگر بدن فرد مبتلا به آن قابل سرایت است.

میکروب معده در کودکان شیوع بیشتری دارد و بسیاری از افراد در دوران کودکی به این بیماری مبتلا می‌شوند، اما این باکتری به بزرگسالان نیز قابل سرایت است. این باکتری‌ها برای سالیان زیادی در بدن زندگی می‌کنند و در اغلب موارد افرادی که مبتلا به آن‌ها می‌شوند دچار زخم معده و علائم دیگر نمی‌شوند. پزشکان به طور قطع نمی‌دانند که چرا تنها تعدادی از افراد پس از ابتلا به میکروب معده، زخم معده و ... می‌گیرند.

علائم و نشانه‌ها

در صورتی که زخم معده دارید، درد شدید یا خفیفی را در شکم خود احساس می‌کنید. این درد‌ها موقتی هستند، اما وقتی معده شما خالی است، مثلاً بین وعده‌های غذایی یا در نیمه شب، این درد اغلب بیشتر حس می‌شود. این درد می‌تواند بین چند دقیقه تا چند ساعت طول بکشد. پس از غذا خوردن، نوشیدن شیر یا مصرف آنتی‌اسید درد تا حدودی تسکین پیدا می‌کند. علائم دیگر زخم معده ناشی از میکروب معده شامل موارد زیر می‌شود:

- نفخ

- آروغ

- فقدان احساس گرسنگی

- تهوع

- استفراغ

- کاهش وزن بدون دلیل مشخص

زخم‌ها باعث خونریزی معده یا روده می‌شود که برای سلامتی شما خطرناک است. در صورت داشتن یکی از علائم زیر، سریعاً به پزشک مراجعه کنید:

- مدفوع خونی، تیره یا قرمز رنگ

- احساس خستگی بدون دلیل خاصی

- رنگ پریدگی پوست

- استفراغی که دارای خونی است و شبیه قهوه آسیاب شده می‌باشد.

- دل درد شدید

عفونت هلیوباکتری ممکن است منجر به سرطان معده شود. هر چند که این امر چندان شایع نیست. اگر علائم زخم معده را نداشته باشید، پزشک وجود هلیکوباکتر پیلوری را مورد آزمایش قرار نمی‌دهد. اما اگر اکنون یا در گذشته این علائم را داشته‌اید، بهتر است آزمایشاتی روی شما صورت بگیرد. دارو‌هایی مثل دارو‌های ضدالتهابی غیراستروئیدی نیز می‌توانند باعث آسیب رساندن به غشای معده شما شوند؛ بنابراین بهتر است متوجه شوید که چه چیزی باعث بوجود آمدن علائم شما می‌شود تا درمان مناسب برای بهبود آن‌ها تجویز شود.

برای شروع کار، پزشک در مورد سوابق پزشکی، علائم و دارو‌هایی که مصرف می‌کنید سوالاتی را می‌پرسد. سپس معاینه فیزیکی انجام می‌دهد که شامل فشار دادن شکم برای بررسی ورم، التهاب یا درد می‌شود.

تشخیص

در ادامه روش‌های تشخیصی ابتدا به میکروب معده شرح داده می‌شود:

آزمایش تنفسی اوره:

شما نوشیدنی خاصی می‌نوشید که حاوی ماده اوره است. سپس داخل یک کیسه نفس می‌کشید و پزشک کیسه را برای آزمایش به آزمایشگاه می‌فرستد. در صورتی که میکروب هلیکوباکتری داشته باشید، باکتری معده، اوره را به دی اکسید کربن تبدیل می‌کند و آزمایشات آزمایشگاهی نشان می‌دهند که سطوح گاز در بازدم شما بیش از حد نرمال است. پزشک برای بررسی دقیق‌تر زخم معده شما، اقدامات زیر را انجام می‌دهد:

آندوسکوپی قسمت بالای معده و روده:

در بیمارستان، پزشک با استفاده از یک لوله که دوربین کوچکی به آن متصل است و آندوسکوپ نامیده می‌شود داخل معده و قسمت بالایی روده شما را مشاهده می‌کند. در طول انجام این آزمایش، برای راحتی بیشتر دارو‌های مسکن برای شما تجویز می‌شود.

آزمایشات قسمت بالای معده و روده

ماهنامه پیام‌یاقوت: در بیمارستان، مایعی را می‌نوشید که ماده‌ای به نام باریوم دارد و پزشک از شما تصویر اشعه ایکس می‌گیرد. مایع گلو و معده شما را می‌پوشاند و باعث می‌شود که در تصویر به خوبی مشخص باشند.

سی تی اسکن

سی تی اسکن یک آزمایش تصویربرداری با اشعه ایکس قدرتمند است که تصاویری با جزئیات زیاد از داخل بدن شما

عرضه می کند.

درمان

اگر به زخم معده مبتلا شده اید که ناشی از میکروب هلیکوباکتری معده است، درمان میکروب معده شما شامل کشتن میکروب ها، درمان غشای معده و پیشگیری از بازگشت زخم ها می شود. بهبودی فرد بین یک تا دو هفته طول می کشد.

پزشک احتمالاً چند نوع دارو را برای شما تجویز می کند. این دارو ها از قرار زیر هستند:

آنتی بیوتیک هایی مثل آموکسی سیلین، کلاریترومایسین، مترونیدازول، تتراسایکلین یا تینیدازول برای کشتن میکروب معده بدن. احتمالاً باید دو دارو از این دسته مصرف کنید.

دارو هایی که باعث کاهش میزان اسید معده می گردند. از جمله این دارو ها می تواند به پنتوپرازول یا رابپرازول اشاره کرد.

اکسید بیسموت که در کنار آنتی بیوتیک ها به کشتن میکروب هلیکو باکتری معده کمک می کند، باعث انسداد هیستامین شیمیایی (که عامل تسریع در تولید اسید بیشتر توسط معده است) می شود. این دارو ها شامل فاموتیدین، نیزاتیدین یا رانیتیدین می شود.

درمان شما به این معناست که در هر روز باید حدود ۱۴ قرص یا بیشتر مصرف کنید و طول دوره درمان چند هفته است که شاید به نظر زیاد بیاید. اما باید هر چیزی که پزشک تجویز می کند را مصرف کنید و از دستورات عملی های او پیروی کنید. در صورتی که آنتی بیوتیک ها را فوراً مصرف نکنید، باکتری معده شما نسبت به آن ها مقاوم می شود و در نتیجه درمان میکروب معده (عفونت ها) سخت تر انجام می شود. در صورتی که دارو ها شما را اذیت می کند، با پزشک در مورد روش های درمانی و نحوه کنترل عوارض جانبی مشورت کنید. یک ماه پس از اتمام دوره درمان، پزشک تنفس یا مدفوع شما را بار دیگر مورد آزمایش قرار می دهد تا مطمئن شود میکروب معده از بین رفته است.

پیشگیری

شما می توانید از ابتلا به عفونت میکروب هلیکوباکتری معده پیشگیری کنید. روش پیشگیری از این میکروب شبیه روش های پیشگیری از میکروب های دیگر است:

پس از رفتن به دستشویی و قبل از غذا خوردن دست های خود را بشوید. به کودکان خود نیز این کار را آموزش دهید.

از مصرف غذا یا آبی که سالم نیست، خودداری کنید.

از خوردن چیزی که به طور کامل پخته نشده است، خودداری کنید.

از خوردن غذایی که توسط افرادی که دست های خود را نمی شویند، تهیه شده، خودداری کنید.

اگرچه استرس، غذا های تند و مصرف دخانیات باعث بوجود آمدن زخم معده نمی شود، اما مانع از بهبودی سریع یا تشدید درد ناشی از زخم می شود. در مورد شیوه های مدیریت استرس، بهبود رژیم غذایی و در صورت استعمال دخانیات، نحوه ترک سیگار با پزشک مشورت کنید.

اغلب زخم های ناشی از میکروب هلیکوباکتر پیلوری پس از چند هفته درمان برطرف می شود. در صورتی که دچار زخم معده (از عوارض ابتلا به میکروب هلیکوباکتر معده) هستید، از خوردن دارو های ضدالتهابی غیراستروئیدی برای تسکین درد خودداری کنید، زیرا این دارو ها به غشای معده آسیب وارد می کنند. در صورتی که به داروی مسکن نیاز دارید، از پزشک خود بخواهید تا مسکن مناسب را برای شما تجویز کند.

درمان میکروب معده معمولاً آسان است و مشکلی را به وجود نمی آورد، اما در صورت بی توجهی به علائم آن ممکن است مبتلا به زخم معده یا روده شوید؛ بنابراین با بروز نشانه های ذکر شده در مقاله به پزشک مراجعه کنید تا در صورت تشخیص وجود باکتری معده، درمان لازم را برایتان تجویز کند.

* فوق تخصص گوارش، کبد و مجاری صفراوی